

door God den Heere bevestigd is als instrument voor Zijn Bijzondere Openbaring aan Israël, ten einde deze, door Israël, steeds verder in de volkeren te doen voortgaan, en steeds dieper onze menselijke noodden te doen doorgronden. In deze heilige verklaringen en betuigingen niet anders te willen zien dan poëtische zielsverheffing van deze zangers, is een terzijdezetting van de Openbaring en een te niet doen der inspiratie. Zeker, tot op zekere hoogte kan gezegd, dat er inspiratie jubelt in alle hooge poësie. Dan echter betekent dit alleen, dat de mysteriën van het leven, in al zijn golven, door een hoogere macht in den dichter vertolkt worden, doch zonder dat dit iets met de Bijzondere Openbaring te maken heeft. Treedt daarentegen een inspiratie, gelijk hier, van den Heiligen Geest zoo machtig in, dat ten slotte de Christus en de zanger als één worden, en uit den dichter Christus zelf tot ons spreekt, dan is het een heilig stuk Bijzondere Openbaring waarmee we te doen krijgen, en waarvoor als zoodanig moet worden gedankt.

Alleen maar, ook hier moet erkend, dat van de Voleinding, gelijk ze eerst in later eeuwen voor ons ontsluitend is, ook in deze poëtische geschriften van het Oude Testament nog nauwelijks eenig duidelijk gegeven verstrekt is. Van achteren kunnen wij er soms een duidelijk doelen op de Voleinding in lezen, maar heel iets anders is 't, of de geloovigen in die oude dagen genoegzaam en klaarlijk de beelden der toekomst voor hun zieleloof te zien kregen; en dan moet veel eer erkend, dat ook in deze dichtelijke geschriften nog niet dan uiterst zelden op een tweede komst van den Christus gedoeld werd, in zoo klare taal dat ieder wie 't las, het er uit opving.

Dr. A. K.

„De Heere zegene u uit Sion“.

De HEERE zegene u uit Sion;
Hij, die den hemel en de aarde
gemaakt heeft.
Psalm 134 : 3.

De zegeningen die ons van onzen God toekomen, zijn zeer onderscheiden.

Als ge den zegen Gods afbidt op uw morgenbrood, bedoelt ge met uw bede, dat 't dagelijks brood dat uw God u en den uwen toebedeelt op uw tisch, u de krachten van het lichaam sterken en verkwikken moge. En ditzelfde nu gaat door in heel uw aardich en lichamelijk bestaan. Zult ge in gezondheid en levenslust u verblinden, dan moet de zegen Gods op uw spijs en op uw drank rusten, en moet ge in welstand u met de uwen verheugen kunnen.

En heel andere zegen Gods daarentegen is het, zoo uw God u zegen in uw verstandelijk en zedelijk bestaan. Zoo er blijbaare zegen rust op wat ge in 't maatschappelijk leven ondergaat en opbouwt. Zoo u studien u metterdaad vooruithelpen. Zoo ge slaagt met uw examen. Zoo uw gezin zich zoo ontwikkelt, dat ge een positie der ere onder uw volk en onder uw dorpsgenooten kunt innemen. En zoo iemand die u kent, er voor uitkomt, dat ge vooruit komt en steeds vorderingen kondt maken, zoodat ge rijker in kennis, zelfbeheersching en invloed werdt.

Doch met deze beide zegeningen werd de zegening des Heeren uit Sion nog u deel niet.

Drieërlei toch is de zegening van Boven die u deel kan zijn, en uw leven kan verrijken. En deze drie zegeningen zijn zoo onderscheiden, dat de beide eerste soorten van zegen het deel van Heidenen, Joden en Mahomedanen met u kunnen zijn, terwijl de derde en hoogste zegening alleen aan Gods kinderen ten deel kan vallen, en daarom nu heet die laatste zegening de zegening uit Sion.

Ook in het geheel uitwendige van uw leven kan er, als vrucht van de Gemeene Gratie, beleid, voorzichtigheid en trouwe plichtsvervulling zijn. Dan vlot de arbeid. De gelden voor de voorziening in uw levensbehoefte komen geregeld in. Er kwam geen gebrek, eer overvloed in uw woning. En doorden ge op uw gezondheid toezicht, gedijde ook uw lichamelijke ontwikkeling. Ge hebt uw dagelijks brood, en op dat dagelijks brood geeft uw God zijn zegen.

Dit echter heeft op zichzelf nog niets met Sion uitstaande. Zulk een zegen op het dagelijks brood genoten ook de mannen op den Arctopagus die God niet kenden. Zelfs wordt de zegen in dien zin soms ook genoten door wie in overdaad en zonde leeft. Zie maar 't speelhuis, waarin men brast en zich in weelde baadt. Met Sion heeft dit nu vanzelf niets te maken.

En zoo nu is 't ook met het gewone burgerleven van den kundigen en nobel zich gedragenden wereldling.

Wat zijn er niet tal en tal van mannen en vrouwen, die toch feitelijk buiten God leven, den Mammon dienen en schatten opzamelen, en die schier nog rijker schaat aan hun kinderen nalaten. Wat zijn er niet tal van andere mannen en vrouwen, die geheel buiten 't geloof staan, en die toch streng zedelijk leven, zich zelfs uitzinnend beheerschen, kennis en kunde opzamelen, en hun volk en de maatschappij met dienen, zoodat een ieder voelt, dat er zegen op hun werk, zegen op hun studie, zegen op hun op treden rust, en dat 't toch alles geheel buiten Sion lag. Ook hierin was zeer zeker zegen van Boven, maar uit de geestelijke Fontein vloeide ook die zegen niet.

Wat zijn er niet Staatslieden van hoogen naam, veldheeren en vlootvoogden van machting succes, geleerden van betoverende vondsten geweest, die volk en vaderland ten dienste verstrekten, en wier naam in dankbare nagedachtenis voortleeft, en dat ze toch vervreemd bleven van de mysteriën van het Kruis.

Welnu, ook op 't werk derzulkende daalde de zegen van Boven neder. Immers tegenover hen stonden andere veldheeren of vlootvoogden die den slag verloren, andere staatslieden wier pogingen ijdel bleken, andere geleerden die heensterven zonder te vinden wat ze gezocht hadden. Ook hier dus dezelfde onderscheiding. Eenerzijds mannen en vrouwen, wier pogingen lukte, wier streven slaagde, die van God een zegening ontvingen, om hierna een zegen voor hun volk en omgeving te zijn; — en naast en tegenover hen misschien even ijverige mannen en vrouwen, wier doel steeds geslaagd werd, en die heensterven zonder na te leven in anderer hart. Doch ook bij zulk een zegening, 't zij dat ze komt, 't zij dat ze uitblijft, is nog in 't minst van geen zegening uit

Sion sprake. Immers ook deze zegening van Boven komt niet alleen in 't Christenland voor, maar is onder alle volken en in alle eeuwen denkbaar, ook al ware de naam van Christus er nauwelijks genoemd. Dat Japan schier plotseling tot zoo reusachtige ontwikkeling kwam, is ongetwijfeld voor Japan een wonder zegen, maar uit Sion kwam ook aan Japan die ongelooftelijke opbloei niet toe. Er mogen ook in Japan missies van betekenis zijn, doch die missies bestrijken slechts een kleine buitencirkel van 't volk leven. Nog altoos is 't Japanse volk paganistisch in zijn groot geheel. En toch neemt dit niet weg, dat Japan door wonderen zegen hooger is opgebloeid, en ieder onzer voelt, hoe ook in Japan's nieuwe leven een zegening van Boven werkt.

Maar naast die tweeërlei soort van zegening van Boven, de eerste die op 't lichamelijk leven inwerkt, en de tweede die in de Gemeene Gratie onder alle volken uitgaat, staat nu in de derde plaats een derde soort zegening van heel anderen aard, en deze derde soort dat is de zegening uit Sion, die de Heere eeniglijk aan zijn eigen volk en aan de Kinderen des verbonds toebedeelt.

Zoo wonderbaar kan die zegening uit Sion zijn.

Het komt telkens voor, dat bij dien zegen uit Sion de zegen van een krachtig gestel en rijke gezondheid gemist wordt, zoodat 't een zegening is, vaak in lichamelijke lijden en van krankheid verzeld. En zoo ook is het herhaaldelijk gezien, dat wie den zegen uit Sion deelachtig werd, tegenslag op tegenslag in zijn maatschappelijk ondernemen had, in zijn studien niet slaagde, of in zijn levenszaak achterbleef. Sterker nog. Hoe dikwijls is het niet gezien, dat juist lichamelijke lijden en tegenslag in het leven, van Godswege als middel gebruikt werd, om den zegen uit Sion toe te bedelen.

Niet dan zeer zelden gaan de drie zegeningen samen. Physiek zonder leed en sociaal zonder teleurstelling bleef Gods kind zelden. De zegen Gods in het lichaam met den zegen Gods in het sociaal zich opwerken is allerminst steeds het deel van zijn lieve kinderen. Eer omgekeerd valt de physieke voortreffelijkheid en de sociale uitzinnendheid veel meer samen met de existentie van de wereldling, die wandelt in burgerlijke gerechtigheid en het Kruis van Christus voorbij leeft zonder naar den Man van Smarte in zijn sterven op te zien.

Sion duidt op de heilige tegenwoordigheid van den Driemaal heilige. Sion is de heilige plek met de Arke des Verbonds en het Verzoenendekel. Sion is de zelfopenbaring van den Driemaal aan zijn verkoren kind op aarde. In Sion geldt 't een zegening des Heeren niet in hoofdzaak voor het lichaam, noch ook eeniglijk in het sociale, burgerlijke en ambtelijke. Sion gaat veel dieper. Sion doet op uw hart en uw nieren, zoodat ze innerlijk door den Heiligen Geest worden aangeraakt, verrijkt, en eens verheerlijkt.

De zegening van Boven in 't lichamelijk bestaan, valt vanzelf weg met uw sterven. De zegening van Boven in het burgerlijk leven heeft afgedaan, zoo ge op uw sterfbed van de burgerlijke samenleving voor altoos afscheid neemt. De zegening uit Sion daarentegen is uw wedergeboorte, is uw heiliging, is uw verheerlijking voor eeuwig.

Wie de zegening van Jehovah uit Sion mocht ontvangen, verliest nooit meer wat hij won, en komt door zijn sterven veel meer de aanwinst in zijn levensgehele nog veel nader.

Uit Sion, is de term die doet op uw innerlijk en eeuwig wezen.

Wel daarom hem, die uit dat Sion de zegening die eeuwig blijft, ontvangen mocht!

Dr. A. K.

Amsterdam, 3 December 1915.

Bleek zoo, hoe door dezen moorddadigen oorlog tusschen de Christenvolkeren niet weinig schade is toegebracht aan het missie-arbeid en niet minder aan het zedelijk prestige en de machtspositie van het Christendom tegenover de heidenwereld, voor ons Protestanten kan het kwalijk als een vergoeding voor dit verlies worden beschouwd, dat daarentegen de positie van den Paus door dezen oorlog niet onbelangrijk is versterkt.

Wij doelen daarmede niet in de eerste plaats op de mogelijkheid, dat bij de vredesonderhandelingen ook het herstel van de wereldlijke macht van den Paus aan de orde kan komen. Kans daarop is er zeker, vooral wanneer de centrale Mogendheden de overwinning behalen, want de afval van den ontrouwen bondgenoot Italië kon wel niet gevoelliger gestraft worden dan door den Paus weer in het bezit te stellen van den vroegeren Kerkelijken Staat met Rome als hoofdstad. Ook vergete men niet, dat de streng Roomsche Keizer van Oostenrijk steeds met leede oogen gezien heeft, hoe het Huis van Savoye zijn meester heeft gemaakt van Rome, en daarom zelf nooit een voetstap in Rome heeft willen zetten. Daarbij komt, dat zelfs van Protestantische zijde wel stemmen zijn opgegaan, die voor een herstel van de wereldlijke macht van den Paus pleiten, omdat hij zoo alleen als hoofd van de Roomsche Kerk zijn onafhankelijke positie tegenover alle invloeden van buiten kan bewaren en zijn wereld-historische roeping tegenover de volkeren kan vervullen. Maar al achten we onzerzijds heel deze aanspraak van den Paus, als Hoofd der Roomsche Kerk, op wereldlijke heerschappij lijnrecht in strijd met het woord van Christus: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld, toch gelooven we niet, dat herstel van de wereldlijke heerschappij de machtspositie van den Paus belangrijk versterken zou. De historie heeft genoegzaam geleerd, dat deze wereldlijke macht van den Paus aan het Protestantisme in het algemeen weinig schade heeft toegebracht: eer zou men kunnen zeggen, dat het zedelijk prestige van de Pausen, nadat de Kerkelijke Staat hun ontnomen is, meer gerezen is dan gedaald. Gevaar zou deze wereldlijke heerschappij alleen kunnen opleveren voor de Protestantische missiën in Rome, want de wijze waarop de tegenwoordige Paus zich nog pas over deze Evangelische Kerken binnen Rome uitliet, voorspelt weinig goeds voor deze Kerken, wanneer de wereldlijke oppermacht in handen van den Paus kwam. Maar het is kwalijk denkbaar, dat een Protestantisch vorst als de Keizer van Duitschland tot

herstel van deze wereldlijke heerschappij van den Paus te Rome zou medewerken, wanneer niet vooraf afdoende waarborgen waren gegeven, dat de vrijheid van religie zou gehandhaafd blijven.

Niet in het mogelijk herstel van de wereldlijke heerschappij van den Paus aan dezen oorlog schuilt dus het gevaar, maar wel hierin, dat de Paus in dezen oorlog is opgetreden, gelijk de roomsche bladen het uitdrukken, als Leermester der volkeren om in naam van Christus hun de beginselen van recht en gerechtigheid te verkondigen en op herstel van den vrede aan te dringen. Al is zijn pogen om tijdens het Kerstfeest van verleden jaar een wapenstilstand te verkrijgen, mislukt, toch was die bede zelf een nobele daad, die hem de sympathie aller harten won; en zijn verzoek om de zwaar verminkte gevangenen uit te wisselen, heeft wel degelijk succes gehad. Zoo hoog steeg dan ook de positie van den Paus, dat twee in meerderheid Protestantische landen, die dusver geen vertegenwoordiger bij den Pauselijken stoel hadden, zich nu gehaast hebben buitengewone gezanten naar het Vaticaan te zenden. En niet weinigen meenen, dat de Paus, die als onzijdige macht boven en buiten de volkeren staat, de meest geschikte persoon zal wezen om het initiatief voor de vredesonderhandelingen te nemen.

Nu denken we er niet aan, uit Protestantsche bekrompenheid aan den Paus deze rol van vredesdichter te misgunnen. De dagen, dat men in den Paus de incarnatie zag van den Antichrist, zijn allang voorbij, en in het goedkoop antipapisme, dat nog altoos in zekere kringen der Hervormde Kerk opgeld doet, schuilt voor ons geen kracht. Aan het relletje, dat men op touw zette, toen onze Regeering besloot een buitengewonen gezant naar den Paus te zenden, deden we dan ook niet mee. Al protesteerden we even bestlist als onze vaderen tegen alle creatuurvergoding en werkelijkheid in de Roomsche Kerk, toch erkennen we, dat in haar nog altoos een belangrijk deel van de Christelijke Kerk wordt gevonden, en zijn we zelfs niet blind voor het vele goede, waarop deze Kerk roemen mag, zoals haar werken van barmhertigheid, haar strijd tegen ongelof en socialisme, haar verdediging van de Christelijke waarheid. En evenzoo, al verzetten we ons niet minder krachtig dan onze Reformators tegen het aangematigd gezag van den Paus als stedehouder van Christus, toch kunnen we het dankbaar waardeeren, wanneer hij, die als hoofd der Roomsche Kerk over zoo grooten invloed beschikt, dien invloed gebruikt om voor herstel van den vrede bij de volkeren en regeeringen te pleiten.

Zelfs aanzelen we niet nog verder te gaan, en te erkennen, dat de Roomsche Kerk in dezen oorlog in menig opzicht een beschamend voorbeeld aan de Protestantische Kerken heeft gegeven. Terwijl de toch al zoo zwakke band, die deze Protestantische Kerken verbond, terstond bij het uitbreken van dezen oorlog, verscheurd werd, bleef de Roomsche Kerk haar eenheid bewaren en staat ze als wereldkerk buiten en boven den gevoerden strijd. En terwijl van de Protestantische Kerken slechts een enkele Synode in een neutraal land, een vermaning tot de oorlogvoerende volkeren liet uitgaan, om hun bloedig spel te staken, maar van een machtige, heel het Protestantisme omvattende actie tot herstel van den vrede geen sprake was, legt de Kerk van Rome door haar Hoofd al het gewicht van haar getuigenis ten bate van den vrede, voor de conscientie der volkeren neer. Wie in later tijd de historie van dezen oorlog beschrijven zal, zal de eerepalm aan de Roomsche Kerk toereiken voor wat zij deed om aan het schrijnende leed der menscheit een eind te maken of de gevolgen daarvan te verzachten, maar van het Protestantisme zal hij zwijgen, of alleen een klacht aanheffen over wat dit hopeloos verdeelde Protestantisme machteloos of onwillig was om te doen.

Wat de diepere oorzaak van dit verschijnsel is, zullen we in een volgend artikel uiteenzetten. Thans was het er ons alleen om te doen, het feit zelf te constateren, dat de houding door den Paus in dezen oorlog aangenomen, ongetwijfeld het zedelijk prestige van de Roomsche Kerk bij de volkeren van Europa niet weinig heeft versterkt.

Profanie.

Het stuit telkens weer, hoe men in liberale bladen een spelen vindt met het heilige, dat soms aan profanie denken doet.

Zoo komt nu weer in een correspondentie uit Antwerpen in de Nieuwe Rotterdammer van Dinsdag 30 November, ochtendblad, de uitdrukking voor: „Zij (d.w.z. de Antwerpse onderwijzers) gaven van 1894 af een maandblad uit, dat geestelijke en stofelijke vakbelangen behartigde: Ons woord, — en dat woord is vleesch geworden!“ (de cursivering is van ons).

Het Woord is vleesch geworden, is de heilige uitdrukking waarmee de Apostel Johannes het wonderlijke mysterie van den Kerstnacht ons verklaart. Het is in zijn sublimen eenvoud het heerlijkste en het diepste wat over het Kindeke van Bethlehem ons is geopenbaard. Het is daarom door heel de Christelijke Kerk altoos in aanbidding op de lippen genomen.

En hier wordt dit heilige woord misbruikt op de meest profane wijze, om het succes aan te duiden van een onderwijzersbladje, dat toevallig den titel draagt van Ons woord!

Voelt een redactie als van de Nieuwe Rotterdammer niet, hoe ze door een dergelijke geestigheid (!) in haar kolommen op te nemen, aan elk Christen ergernis geeft?

Afnemend getal der theologische studenten.

Naar aanleiding van de opmerking door Prof. Fabius en Mr. de Vries in den Gemeenteraad gemaakt, dat het aantal theologische studenten aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam »verloopt«, waarom ze zelfs op opheffing van deze theologische faculteit aandrongen, heeft Prof. Dr. H. A. van Bakel, buitengewoon hoogleraar in de Theologie aan de gemeentelijke Universiteit, in de Hervorming een statistiek gepubliceerd, loopende over de laatste 10 jaren, waarin hij voor elk jaar aangeeft hoe groot het getal was van de voor 't eerst ingeschreven theologen en hoeveel het totaal getal van de theologische studenten bedroeg, om daarmee aan te toonen, vooreerst dat de achteruitgang een algemeen verschijnsel was, en ten tweede dat betrekkelijk genomen de theologische faculteit van de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam nog 't minst te klagen had, ja zelfs op zekeren vooruitgang in dit laatste jaar wijzen kon.

Nu willen we in dit geding tusschen de heeren Fabius, de Vries en van Bakel ons niet mengen. Chacun prêche pour sa paroisse en 't is volkomen te begrijpen, dat Prof. van Bakel een poging waagde om zijn bedreigde Theologische faculteit in 't leven te behouden.

Van meer belang is de statistiek zelf, omdat ze doet zien, hoe sterk bij de Rijkuniversiteiten de afname van het aantal theologische studenten is. We nemen deze statistiek daarom hier over:

Voor 't eerst ingeschreven.					
	A'dam (G.-U.)	Leid.	Utr.	Gronin- gen	Kam- V.-U. pen.
06-07	6	13	47	8	3
07-08	5	19	46	9	10
08-09	14	17	44	9	6
09-10	6	16	32	10	6
10-11	5	11	39	10	5
11-12	7	10	23	6	10
12-13	9	24	18	10	12
13-14	9	8	24	3	13
14-15	5	9	26	3	10
15-16	5	10	12	7	4

Geheele aantal ingeschreven.					
	A'dam (G.-U.)	Leid.	Utr.	Gronin- gen	Kam- V.-U. pen.
06-07	19	74	200	41	44
07-08	18	81	196	36	44
08-09	17	79	183	33	38
09-10	23	84	166	33	30
10-11	26	82	164	33	27
11-12	22	71	155	34	27
12-13	16	80	120	34	33
13-14	19	71	114	31	40
14-15	15	63	110	22	45
15-16	20	47	78	20	39

Het feit, dat in Leiden in tien jaar tijds het aantal theologen terugliep van 74 op 47, te Utrecht van 200 op 78, en te Groningen van 41 op 20, toont wel, hoe ernstig het gevaar is, dat de Hervormde Kerk bedreigt. Amsterdam's Gemeentelijke Universiteit bleef ongeveer op hetzelfde getal staan, maar voor de Hervormde Kerk baat dit niet, omdat de studenten, die hier studeren, niet naar de Hervormde Kerk beroepbaar zijn. Wat onze Gereformeerde Kerken betreft, is het gevaar zeker niet zoo groot; neemt men het aantal theologen aan de Vrije Universiteit en de Theologische School saam, dan is er in deze tien jaren zelfs een vermeerdering van 65 tot 72, terwijl het laatste jaar toevallig in voor de Vrije Universiteit en voor de Theologische School bijzonder slecht was. Een verschijnsel, dat toevallig in dezelfde mate zich te Utrecht voordeed, waar het aantal nieuw ingeschreven theologen plotseling van 26 op 12 daalde. Waaraan dit toe te schrijven is, valt moeilijk te zeggen. Voor de Vrije Universiteit en de Theologische School toonen deze cijfers wel, hoe er telkens zekere schommeling val waar te nemen, zoodat uit de teruggang van één jaar nog allerminst een conclusie valt te trekken.

Er is in elk geval geen enkele reden om te meenen, gelijk onlangs een lezer van ons blad ons voorstelde, dat de predikantennoed onzer Kerken terstond verholpen zou kunnen worden, wanneer we maar bereid waren evenals de Hervormde Kerk Staats-traktamenten te aanvaarden. Uit deze statistiek zou eer het omgekeerde zijn af te leiden. Indien het aantal theologen aan de Rijkuniversiteiten in den loop van de laatste tien jaar beneden de helft daalde, dan blijkt daaruit wel, hoe weinig begeerte er tot het predikambt in de Hervormde Kerk trots haar Staatstraktamenten bestaat.

Dat de cijfers, die Prof. van Bakel in deze statistiek op gaf voor de theologische studenten aan de Vrije Universiteit zeer belangrijk afwijken van de officiële opgaven, telken jare door den Rector der Vrije Universiteit in de Annales Academici gegeven, en wel ten nadele van de Vrije Universiteit is blijbaare daaraan te wijten, of dat Prof. van Bakel meent, dat deze officiële cijfers niet te vertrouwen zijn, of omdat ze berusten op een anderen maatstaf dan aan de Rijkuniversiteiten voor het student zijn wordt aangelegd, waarom deze cijfers voor een vergelijkende statistiek niet gebruikt konden worden. In hoeverre dit standpunt juist is en of de door Prof. van Bakel gegeven cijfers nu metterdaad aan de werkelijkheid beantwoorden, zullen we een volgend maal zien.

De kinderen des Verbonds.

Zoo bleek uit de Heilige Schrift, hoe nauw het verband is, dat Gods Woord zelf legt tusschen den doop en de genade, die daardoor wordt afgebeeld en verzegeld. Zeker maakt de Schrift tusschen het uitwendige teeken en de beteekende zaak onderscheid. Ze doet dat enerzijds om af te weren elke gedachte, alsof de Dienaar de geestelijke genade ons zou kunnen schenken. Daarom zegt Johannes de Dooper:

„Ik doop u wel met water, maar die na mij komt, zal u doopen met den Heiligen Geest“ (Matth. 3 : 31) en wat Johannes hier van zich zelf getuigt, heeft ook elk Dienaar aangaande zich zelf te belijden. Christus is het alleen, die den inwendigen doop met den Heiligen Geest ons schenkt. En evenzeer doet de Heilige Schrift dit, om elk valsch vertrouwen op het uitwendige teeken bij de hypocrieten af te snijden. Daarom zegt de Apostel Petrus, dat niet de doop, die alleen een uitwendige afwassing is van de vuilheid des lichaams, maar die de vraag is om een goed geweten tot God, door de opstanding van Christus Jezus ons behoudt (1 Petrus 3 : 11). Maar waar de Schrift zoo tot afwering van elk misverstand beide, het uitwendige waterbad en de geestelijke genade, die alleen door Christus geschonken en alleen door de geloovigen ontvangen wordt, onderscheidt, bindt ze beide tegelijk zeer nauw saam omdat, gelijk Calvin het uitdrukt, naar de instelling van Christus het teeken en de beteekende zaak nooit gescheiden mogen worden en Christus aan de zijnen waarlijk schenkt, wat Hij door het uitwendige teeken hun afbeeldt en verzegelt. Zonder dat zou de doop geen sacrament zijn.

Welke nu deze genade is, die door den doop ons beteekend en verzegeld wordt, bleek uit de klare uitspraken der Heilige Schrift, die voor geen tweeërlei uitlegging vatbaar zijn, duidelijk genoeg. Tweeërlei genade wordt door den Doop ons betee-kend en verzegeld: vooreerst de afwassing onzer zonden door Christus' bloed, of zonder beelddraak, de vergeving van onze schuld om het offer door Christus aan het kruis gebracht; en ten tweede de wedergeboorte door den Heiligen Geest, waardoor we in Christus worden ingelijfd en de vernieuwing des levens deelachtig worden. Beiden wel-daden van het genadeverbond, waardoor de toegang tot het Koninkrijk der hemelen ons ontsloten wordt en die onze Catechismus kort samenvat door te zeggen, dat de doop ons afbeeldt en bezegelt de afwas-sching onzer zonden door Christus' bloed en Geest.

Toch is hiermede de rijke betekenis van den doop nog niet uitgeput, want onze Gereformeerde Kerk heeft terecht aan den doop nog twee andere beteekenissen verbonden, die evenzeer aan de Heilige Schrift zijn ontleend en waarop ten slotte hier nog moet gewezen worden.

De eerste is, dat de doop ook een teeken en zegel is van onze inlijving in de Christelijke gemeente. Dat dit metterdaad zoo is, blijkt uit hetgeen de Apostel Paulus zegt in 1 Cor. 12:13, waar hij verklaart, dat »wij allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt zijn«. In welken zin dit bedoeld is, kan niet twijfelachtig zijn. Dat hier geen sprake is van de uitwendige Kerk blijkt uit het verband onmiddellijk. De Apostel laat voorafgaan, dat gelijk het lichaam, hoewel het vele leden heeft, maar één lichaam is en al deze leden één lichaam vormen, het zoo ook is met het lichaam van Christus, dat hoewel het uit vele leden bestaat, toch evenzeer maar één lichaam is. Dat hier nu niet van de uitwendige Kerk, maar van het geestelijk lichaam van Christus sprake is, is dus buiten kijf. Heel het betoog van den Apostel, dat daarna volgt, dat we als leden van het één lichaam van Christus verplicht zijn elken ander te helpen en te dienen, wijst dit uit. Tot bewijs nu van deze eenigheid van de leden van Christus' lichaam beroept de Apostel zich op de beide Sacramenten, die alle geloovigen ontvangen hebben, nl. den Doop en het Avondmaal. Wat het Avondmaal betreft, zegt hij dat wij allen tot éénen Geest gedrenkt zijn, wat, gelijk onze Kanteekenen zeggen, ziet op den éénen drinkbeker, waaruit we bij het Avondmaal allen drinken en waarin de eenheid van Christus' lichaam uitkomt, gelijk de Apostel in 1 Cor. 10 : 17 van het brood des Avondmaals zegt: »want één brood is het, zoo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen één brood deelachtig worden«. En geheel in dien zelfden geest zegt de Apostel nu ook van den Doop, dat wij allen door éénen Geest tot één lichaam gedoopt worden, wat beteekent, gelijk onze Kanteekenen verklaren, dat wij door den doop, welke het bad der wedergeboorte is, in de gemeente van Christus worden ingelijfd, door den Heiligen Geest, die de Geest der wedergeboorte is. Tot tweemaal toe wordt dus door onze Kanteekenen met nadruk er op gewezen, dat deze inlijving in Christus' lichaam geschiedt door de wedergeboorte. Eerst daardoor worden we een lid van Christus' lichaam. En deze wedergeboorte, die door den Heiligen Geest wordt gewerkt, wordt ons nu beteekend en verzegeld door den doop als het bad der wedergeboorte. De inlijving in Christus gemeente, die de doop ons verzegelt, staat dus niet los en op zich zelf naast de wedergeboorte, maar het een vloeit noodzakelijk uit het ander voort. Wie wedergeboren is, is tegelijk een lidmaat van Christus' lichaam. En daarom is de doop, die het bad der wedergeboorte is, ook tegelijk het teeken en zegel van onze inlijving in Christus' gemeente. Gelijk de Psalmist in Psalm 87 als profetie van het Sion des nieuwen verbonds voor-zegt: »ziet, de Filistijn en de Tyrer met den Moor, deze is aldaar geboren en van Sion zal gezegd worden: die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste zelf zal hen bevestigen«. Om burger van Sion te worden, moet men eerst in Sion geboren zijn.

Minder gemakkelijk is het daarentegen in te zien, waarom ook de tweede beteekenis, die onze Gereformeerde Kerk aan den doop hecht, nl. dat de doop het teeken en zegel is van onze aanneming tot kinderen van God, uit den doop zelf voortvloeit, aangezien de Heilige Schrift geen recht-streeksche uitspraak bevat, waarin deze

„I. J. C. R. HERSTEL IN KERK DER W. KIRCHHOFF. Dit pas v. MANN, pred. UTRICHT, is mij hier be-ding en zal, zijn beurt g. de DOLANT. De, naar zichtige hoo-PLAATS, die voor min b-verklaring n-gelukkig gek-boven dit w. Moge de neer hij on-boek geeft, l-lukkingen z-thans voor z. Deze tiel-de NEDERL-NIGENTIENDE-en wel ond-en duidelijk-den inhoud. Van dien-andere zin-aan geeft: »meester«. Sch-STRIJN in dit-eindpunt, beg-Na wat D-REVEL EN I-de SCHRIEDING kerkherstel e-buitenvalle d-tweeden, in-KERK gevoerd-zelf ook, de-eww, op ni-een einde gek. Als termi-den door hem-MANN het ja-SEPARATIE, h-Haagse He-de-NEDERLAN-ulttrak. Het a-GROEN VAN E-richtte »Aan-lan«.

Als termin-hij dan het ja-tusschen de Kerkeraad, n-de attestatie, DOLANTIE. »De strijd-MANN op p. 7-gevoerd, cono-sche Gemeen-holwer van h. Toch verhar-in zijn verhaal